

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. a Mgr. Petra Šebka v právní věci žalobců **a) Ing. M. H., b) Ing. R. H.**, oba bytem K. 7, B., a **c) J. M.**, bytem K. 7a, B., všech zastoupených Mgr. Ing. Milanem Sochořem, advokátem se sídlem Divadelní 6, Brno, proti žalovanému **Magistrátu města Brna**, se sídlem Dominikánské náměstí 3, Brno, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.11.2015, č.j. MMB/0405226/2015, sp. zn. OUSR/MMB/0384068/2015/2,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Magistrátu města Brna, odboru územního a stavebního řízení, ze dne 9.11.2015, č.j. MMB/0405226/2015, sp. zn. OUSR/MMB/0384068/2015/2, **se zrušuje** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** nahradit žalobci náklady řízení ve výši 37 097 Kč k rukám Mgr. Ing. Milana Sochora, advokáta se sídlem Divadelní 6, Brno, ve lhůtě třiceti dnů od právní moci rozsudku.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 9.11.2015, č.j. MMB/0405226/2015, sp. zn. OUSR/MMB/0384068/2015/2, a vrácení věci žalovanému k novému projednání.

I. Podstata věci

Rozhodnutím žalovaného ze dne 9.11.2015, č.j. MMB/0405226/2015, sp. zn. OUSR/MMB/0384068/2015/2 (dále jen „napadené rozhodnutí“), bylo jako nepřipustné zamítnuto podání žalobců označené jako návrh na zahájení přezkumného řízení, které žalovaný dle jeho obsahu posoudil jako odvolání směřující proti rozhodnutí Úřadu městské části města Brna, Brno-střed, odboru výstavby (dále jen „stavební úřad“), ze dne 21.1.2015, č.j. MCBS/2015/0002506/PISJ, kterým bylo společnosti HSH Estate, s.r.o., se sídlem Kalvodova 931/27a Brno, jako vlastníku stavby H. 30, č.p. x na pozemku par. č. x k.ú. P., obec B., včetně garáže při hranici mezi pozemky par. č. x a x k.ú. P., obec B. (dále jen „stavba“), povoleno dle § 128 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v rozhodném znění (dále jen „stavební zákon“), odstranění předmětné stavby.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobci předně namítají, že jejich podání ze dne 1.10.2015 označené jako návrh na zahájení přezkumného řízení žalovaný v rozporu s jeho označením i obsahem posoudil jako odvolání.

Žalobci a) a b) jako vlastníci parcely č. x, která sousedí s parcelou č. x, na kterou bezprostředně navazuje stavební parcela č. x, na níž stojí rodinný dům č.p. x, rovněž ve vlastnictví žalobců, vše v režimu společného jmění manželů, a žalobkyně c), která je podílovou spoluvlastnicí parc. č. x, která sousedí s parcelou č. x, na kterou bezprostředně navazuje stavební parcela č. x, na níž stojí rodinný dům č.p. x a stavební parcela č. x, na které stojí garáž, to vše v podílovém spoluvlastnictví žalobkyně c) v rozsahu 5/9 vzhledem k celku, v žalobě namítají, že nebyli stavebním úřadem přibráni jako účastníci v řízení o odstranění předmětné stavby, přestože uvažovaným odstraněním stavby musejí být nutně dotčena jejich vlastnická a užívací práva jakožto vlastníků sousedních nemovitostí.

Další žalobní námitky se týkají navazujícího řízení o vydání územního rozhodnutí o umístění nové stavby namísto předmětné stavby a nerespektování obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 2/2004 ze strany stavebního úřadu, v důsledku čehož může v budoucnu dojít k porušení charakteru zástavby v daném území.

Žalobci se proto domáhají zrušení napadeného rozhodnutí a na svém procesním postoji setrvali po celou dobu řízení před zdejší soudem.

III. Shrnutí argumentace žalovaného

Žalovaný uvádí, že s podanou žalobou nesouhlasí, neboť není důvodná, a navrhuje její zamítnutí. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před zdejší soudem.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobami k tomu oprávněnými (§ 65 odst. 1 s.ř.s.). Žaloba je přípustná (zejména § 65, § 68 a § 70 s.ř.s.).

Zdejší soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s.ř.s.) a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Soud rozhodoval bez jednání za splnění podmínek dle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žalobci v žalobě namítají, že postup žalovaného, který posoudil podání žalobců ze dne 1.10.2015 označené jako návrh na zahájení přezkumného řízení podle jeho obsahu jako odvolání, byl zcela účelový, s cílem vyhnout se povinnosti věcně se tímto návrhem zabývat. V důsledku tohoto pochybení žalovaný taktéž nesprávně poučil žalobce o nemožnosti podat proti napadenému rozhodnutí řádný opravný prostředek.

Žalovaný ve svém vyjádření konstatuje, že jeho procesní postup byl v souladu se zákonem. K otázce nesprávného poučení žalovaný uvádí, že v napadeném rozhodnutí bylo poučení řádně obsaženo a odpovídalo § 91 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).

Podstatou této žalobní námítky je otázka procesního postupu žalovaného, kterému bylo doručeno podání žalobců označené jako návrh na zahájení přezkumného řízení, kteří v něm tvrdí, že měli být účastníky řízení o odstranění stavby, ale byli stavebním úřadem opomenuti. Žalovaný podání v souladu s § 37 odst. 1 správního řádu, podle kterého se podání posuzuje podle svého skutečného obsahu, bez ohledu na to, jak je označeno, posoudil jako odvolání.

Přezkumné řízení je mimořádným opravným prostředkem ve správním řízení a představuje průlom do překážky věci rozhodnuté. Cílem přezkumného řízení je přezkum pravomocného rozhodnutí v případě, kdy lze důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy. Pokud žalobci v podání tvrdí, že byli (měli být) účastníky řízení o odstranění stavby, dochází tím ke zpochybnění právní moci rozhodnutí ve věci samé, neboť žalobcům nebylo řádně doručeno, a tím tedy odpadá i jedna z podmínek přezkumu rozhodnutí ve věci samé v přezkumném řízení.

Je-li zpochybněna právní moc rozhodnutí ve věci samé, nelze dospět ani k závěru, že by bylo možné přistoupit k obnově řízení, resp. posuzovat podání žalobců jako žádost o obnovu řízení, neboť i obnovu řízení je mimo jiné možné zahájit pouze ve vztahu k pravomocnému rozhodnutí.

Prostředek procesní obrany tzv. opomenutých účastníků řízení upravuje § 84 odst. 1 správního řádu, dle kterého osoba, která byla účastníkem, ale rozhodnutí jí nebylo správním orgánem oznámeno, může podat odvolání do 30 dnů ode dne, kdy se o vydání rozhodnutí a řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování, dozvěděla, nejpozději však do 1 roku ode dne, kdy bylo rozhodnutí oznámeno posledním z účastníků, kterým ho správní orgán byl oznámil. Toto ustanovení je nutné aplikovat nejen na případy, kdy se účastník správního řízení účastnil a měl tedy možnost v jeho průběhu uplatňovat svá práva a pouze mu nebylo správním orgánem konečné rozhodnutí doručeno, ale i na případy, kdy potenciální účastník o řízení vůbec nevěděl a nemohl tak na něm participovat, jako je tomu v právě posuzovaném případě (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 9.1.2008, sp. zn. 1 As 45/2007).

Zdejší soud tedy uzavírá, že na podání žalobců v postavení tzv. opomenutých účastníků řízení je nutné s ohledem na § 37 odst. 1 a § 84 odst. 1 správního řádu nahlížet jako na odvolání proti rozhodnutí ve věci samé. Žalovaný tedy ve svém postupu nepochybil a zdejší soud tak tuto žalobní námitku neshledal důvodnou.

Navíc pokud by žalovaný podání žalobců v souladu s § 34 odst. 1 správního řádu považoval za podnět k provedení přezkumného řízení, pak v případě, že by neshledal důvody k zahájení přezkumného řízení, sdělil by v souladu s § 94 odst. 1 správního řádu tuto skutečnost žalobcům s uvedením důvodů do 30 dnů, pokud by byli účastníky předmětného řízení. Jinak by postupoval dle § 42 správního řádu, podle něhož správní orgán podateli sdělí, pokud o to požádá, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední. Jedná se tedy toliko o neformální vyrozumění, proti kterému není možné podat žádné opravné prostředky a je vyloučeno ze soudního přezkumu. Naopak tím, že žalovaný správně podání žalobců posoudil jako odvolání a vydal ve věci rozhodnutí o odvolání, umožnil žalobcům podat proti rozhodnutí správního orgánu žalobu dle § 65 a násl. s.ř.s.

Žalobci v žalobě dále namítají, že jako vlastníci pozemků bezprostředně sousedících s pozemkem, na kterém je umístěna stavba, jejíž demolice byla předmětem řízení o odstranění stavby, nebyli přibráni jako účastníci tohoto řízení, přestože odstraňováním stavby musejí být nutně dotčena jejich vlastnická a užívací práva. Tuto žalobní námitku žalobci rozvádějí v replice k vyjádření žalovaného, kde uvádějí, že ze žádosti o odstranění stavby muselo být stavebnímu úřadu zřejmé, že všichni vlastníci okolních nemovitostí, které se nacházejí v oblasti klidové určené k bydlení v rodinných domech, budou v průběhu bouracích prací dotčeni v právu na zachování pohody rodinného bydlení. Podle žalobců dojde k narušení kvality bydlení

v okolních nemovitostech zejména hlukem, prašností, nakládáním s odpadem pocházejícím z demolice stavby a narušením soukromí na zahradách rodinných domů č.p. x a x. Žalobci mají za to, že jim v rozporu se zákonem nebylo umožněno být účastníky řízení o odstranění stavby a hájit svá práva.

Žalovaný se s názorem žalobců neztotožňuje a uvádí, že v projednávané věci nic nenasvědčuje tomu, že by byla odstraňováním předmětné stavby jakkoli přímo dotčena práva žalobců. Žalovaný dále uvádí, že z rozhodnutí o odstranění stavby vyplývá, že ani jedním z uvedených faktorů k dotčení práv žalobců nedochází.

Právní úprava řízení o povolení odstranění stavby je obsažena v § 128 stavebního zákona. Otázka účastenství v tomto řízení je však upravena v obecné úpravě v § 27 správního řádu. Dle § 27 odst. 2 správního řádu jsou účastníky též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech. Pro naplnění této definice účastenství postačuje i pouhá potence, tj. možnost přímého dotčení na právech nebo povinnostech rozhodnutím, které má být ve správním řízení vydáno (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 17.12.2008, sp. zn. 1 As 82/2008). Zároveň musí být splněna podmínka, že práva nebo povinnosti mohou být rozhodnutím dotčeny přímo, tedy bezprostředně. Výkladem neurčitého právního pojmu „přímé dotčení“ v souvislosti se stavebním řízením se zabýval ve svém rozhodnutí ze dne 29.6.2011, sp. zn. 7 As 54/2011, i Nejvyšší správní soud, který uvedl, že je „*přímým dotčením nutno rozumět takovou možnou změnu poměrů v lokalitě vyvolanou zamýšlenou stavbou, která má vliv na podstatu, obsah nebo výkon vlastnických či jiných relevantních práv těmi, kdo tato práva mají*“. V případě vlastníků sousedních nemovitostí by připadalo v úvahu jejich přímé dotčení na právech, jež by bylo způsobilé založit jejich účastenství v daném řízení, pokud by zároveň bylo naplněno kritérium minimální míry tohoto potenciálního dotčení, přičemž naplnění minimální míry dotčení je nutné posuzovat jako dotčení práv nad míru přiměřenou poměrům v dané lokalitě, v projednávané věci tedy ve vztahu k okolnosti, že se jedná o klidovou zónu určenou k bydlení v rodinných domech. Z tohoto pohledu jsou již jednotlivé imise relevantní jako faktory, které mohou míru přiměřenou poměrům překročit (srov. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 29.7.2015, sp. zn. 1 As 62/2015).

V posuzované věci tak měl stavební úřad i žalovaný povinnost posoudit, kteří z vlastníků (nejen) sousedních pozemků a staveb mohou být rozhodnutím o odstranění stavby na svých právech přímo dotčeni z úřední povinnosti (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17.2.2011, sp. zn. 5 As 24/2010).

Žalovaný přímé dotčení práv žalobců demolicí předmětné stavby neshledal. Poukázal na to, že se pozemky ve vlastnictví žalobců nacházejí ve vzdálenosti cca 16 m od bourané stavby, v projektové dokumentaci je popsán způsob bourání stavby, který se nebude žádným způsobem dotýkat majetkových či jiných práv žalobců, stavba

bude rozebírána postupně odshora dolů za použití malých bouracích kladiv, přičemž nejprve budou bourány konstrukce nenosné a následně konstrukce nosné.

Tvrzení žalovaného v napadeném rozhodnutí, že demolice bude probíhat pouze za použití malých bouracích kladiv, však není v souladu s rozhodnutím o odstranění stavby vydaným stavebním úřadem. V tomto rozhodnutí je totiž uvedeno, že k odstranění zděné stavby samostatně stojícího rodinného domu budou základové konstrukce *„vybourány těžší stavební technikou, která může být použita i na konstrukce horní stavby.“* Toliko ve vztahu k bourání stavby garáže a opěrné stěny stavební úřad uvádí, že *„budou rozebírány postupně shora dolů a to včetně základových konstrukcí pomocí malých bouracích kladiv“*.

Při posouzení toho, zda žalobci měli být účastníky řízení o odstranění předmětné stavby, se měl žalovaný zabývat způsobem provedení demolice předmětné stavby a imisemi, které tato demolice může způsobit, a to s ohledem na skutečnost, že se jedná o velmi klidnou lokalitu s rodinnými domy a že žalobci jsou přímými sousedy. Rozhodující přitom nemělo být posouzení toho, zda se odstraňování stavby práv žalobců skutečně dotkne, ale zda k takovému dotčení může dojít. Otázkou účastenství žalobců se měl podrobně zabývat i navzdory poměrně stručné argumentaci žalobců, neboť se jedná o otázku, kterou je povinen posuzovat *ex offo*. To však žalovaný neučinil.

Zbývající žalobní námitky (týkající se řízení o vydání územního rozhodnutí o umístění nové stavby, aplikace obecně závazné vyhlášky statutárního města Brna č. 2/2004) pak mívají předmět daného řízení, a proto se jimi soud zabývat nemůže. Předmětem řízení o této žalobě je totiž napadené rozhodnutí a jemu předcházející rozhodnutí o odstranění stavby. Toliko tato dvě rozhodnutí a řízení, které jejich vydání předcházelo, může soud v daném řízení o žalobě posuzovat.

V. Závěr

Soud tak shledal žalobu důvodnou, a proto podle § 78 odst. 1 s.ř.s. napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V něm je žalovaný vázán právním názorem zdejšího soudu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 78 odst. 5 s.ř.s.).

VI. Náklady řízení

Výrok o nákladech řízení o žalobě se opírá o § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalovaný úspěšný nebyl, právo na náhradu nákladů řízení nemá. Žalobci byli ve věci úspěšní, a proto jim přísluší náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Z obsahu soudního spisu vyplývá, že žalobcům vznikly náklady ve výši 9000 Kč za zaplacené soudní poplatky za žalobu. Dále se jednalo o náklady právního zastoupení spočívající v odměně zástupce za tři společné úkony právní služby u třech žalobců po 7440 Kč,

společně se třemi režijními paušály po 300 Kč – převzetí a příprava zastoupení, žaloba a replika, tedy 23 220 Kč; podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 4, § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytnutí právních služeb (advokátní tarif). Vzhledem k tomu, že zástupce žalobců je plátcem DPH, byla zmíněná částka (vyjma zaplacených soudních poplatků) navýšena o částku odpovídající DPH podle § 57 odst. 2 s.ř.s. Žalovaný je tedy povinen zaplatit žalobcům částku 37 097 Kč, a to k rukám zástupce žalobců ve stanovené lhůtě.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. října 2017

Za správnost vyhotovení:
R. L.

David Raus, v.r.
předseda senátu